

**БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
ЦЕНТЪР ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ**

**Утвърждавам:
Декан, доц. д-р Ев. Динева
Ноември, 2013 г.**

**УКАЗАНИЯ
ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ДИПЛОМНА РАБОТА**

Разработването на дипломна работа, с което приключва обучението на бакалавърска или магистърска степен, е процес, преминаващ през следните **пет етапа**:

1. определяне на тема на дипломната работа;
2. определяне на научния ръководител на дипломната работа;
3. разработване на дипломната работа;
4. рецензиране на дипломната работа;
5. защита на дипломната работа.

По-долу накратко е посочено съдържанието на тези пет етапа.

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТЕМА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Темата на дипломната работа обикновено се избира от дипломанта. Тя трябва да бъде избрана съобразно няколко критерия:

- а) темата на дипломната работа трябва да послужи на дипломанта като доказателство, че той/тя може да разработва проблеми, важни както в теоретичен, така и практически план;
- б) в определени случаи темата на дипломната работа може да предполага разработването на методология, методика както и на система за разрешаването на конкретен проблем (практически или теоретически);
- в) за работещите магистранти темата на дипломната работа е най-подходящо да се избере съвместно с преките ръководители от местоработата им, което ще се свърже с решаването на техни професионални проблеми;
- г) темата на дипломната работа трябва да позволява събирането и обработката на емпирични данни от практиката или статистически данни от различни източници.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА НАУЧНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Научният ръководител на дипломната работа е общ консултант по нейното разработване и носи определена отговорност за качествата ѝ. **Той помага на дипломанта за по-точно определяне на темата на дипломната работа и уточнява заедно с дипломанта обекта на конкретното изследване.** Научният ръководител:

- утвърждава представената от дипломанта структура на дипломната работа;
- обсъжда с дипломанта предложената методика на изследване и конкретните методи за набиране, обработка и анализ на данните;

- препоръчва литературни източници;
- следи за хода на разработването на дипломната работа. Когато за разработването на дипломната работа се установи, че е необходимо ползването и на консултации от други лица, научният ръководител намира тези лица и организира връзката на дипломанта с тях.

Научните ръководители на дипломните работи могат да се предлагат от дипломантите, но във всички случаи окончателно се определят в Центъра по хуманитарни науки.

Студентите трябва да посочат писмено **чрез молба в Учебен отдел избраната тема и научния ръководител, който с подписа си изразява съгласие.**

3. РАЗРАБОТВАНЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА.

Структурата на дипломната работа е обусловена от обекта на изследването и от характера на темата – теоретична, практико-приложна и пр. Препоръчително е разработването на дипломната работа да се извършва в няколко основни **РАЗДЕЛА.**

А. УВОД. В него се представя избираният за решаване проблем. Обосновава се изборът на този проблем и се описва начинът (методологията) за неговото решаване в дипломната работа. Прави се обосновка на актуалността на проблема от теоретическа, методологическа и/или практическа гледна точка.

Б. ТЕОРЕТИЧНА ОБОСНОВКА. В този раздел се описват теоретичните постановки, които дипломантът е ползвал за решаването на проблема. В този раздел дипломантът трябва да покаже познаване на основната българска и чуждестранна литературата по проблема, да посочи своя собствен теоретичен принос (ако такъв съществува) и задължително да представи собственото си становище по спорните проблеми.

В. РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА. В този раздел дипломантът трябва да демонстрира синтезираните си знания и умения, придобити по време на целия курс на обучение, и да покаже подготовката си за решаване на практически проблеми. Трябва да се предложи решение на избрания проблем със съответния методологически апарат. Решенията трябва да бъдат придружени от интерпретации, валидни за теорията и практиката.

Г. ЗАКЛЮЧЕНИЕ. В този раздел на разработката дипломантът формулира основните изводи от интерпретацията на изследвания проблем и предлага препоръки и насоки за по-нататъшни теоретични и практико-приложни изследвания, както и конкретни мерки за подобряване състоянието на изследвания практически проблем.

Д. ПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА. Тук се прилага списъкът **САМО НА ПОЛЗВАНИТЕ** литературни източници. При съставянето на списъка задължително се прави подреждане по азбучен ред, като първо се изброяват авторските трудове (на кирилица, последвани от тези на латиница), законите и подзаконовите актове, фирмените стандарти и други документи и т.н. Всеки цитиран автор се номерира по азбучен ред и се описва както следва: автор (автори), година на издаване, заглавие на труда на оригиналния език на ползваната публикация, издателство, място и година на издаването.

Дипломантът е длъжен да цитира източниците на всички текстове, които ползва в оригинален вид без собствена преработка. Между текстовете на

дипломната работа и литературните източници в списъка на ползваната литература трябва да има задължителна връзка, като например препратката в текста [14,64] означава съответно 64 страница от източник 14.

Е. ПРИЛОЖЕНИЯ. В този раздел се включват таблици, схеми и други материали, чийто обем не позволява да бъдат включени в основния текст на дипломната работа, но са от важно значение за разбирането на проблема от страна на читателя. Таблиците се номерират и номерата им се споменават на съответните места в основния текст.

Посочените по-горе раздели **В НИКАКЪВ СЛУЧАЙ НЕ СА ЗАГЛАВИЯ** на частите от дипломната работа. Те посочват единствено естеството на съдържанието ѝ и неговото подреждане. **ЗАГЛАВИЯТА И ПОДЗАГЛАВИЯТА НА ЧАСТИТЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА** се избират от дипломанта съобразно естеството на решавания в труда проблем.

4. ТЕХНИЧЕСКО ОФОРМЛЕНИЕ

Общият обем на цялата дипломна работа трябва да бъде около 60 страници за бакалаври и 80 страници за магистри (при стандартен обем 30 реда или около 1800 знака на страница).

Дипломната работа се пише на компютър с използване на WORD съобразно стандартните изисквания. **Заглавната страница се оформя по типов образец.** Съдържанието на дипломната работа се поставя в началото, след титулната страница. Написаната дипломна работа се предава за мнение на научния ръководител. След одобрение от него, дипломната работа се печатва във формат А4 и се подвързва **в един** екземпляр, който след **подписване от научния ръководител** се предава в ЦХН в определения срок.

5. РЕЦЕНЗИРАНЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Дипломните работи се рецензират от рецензенти, определени от ЦХН. Научният ръководител на дипломната работа не може да бъде и неин рецензент. Оценявайки дипломната работа, рецензентът е в правото си да предложи на държавната изпитна комисия да допусне или да не допусне дипломанта до защита на представената за рецензиране дипломна работа. Рецензиите се предават в два екземпляра: един за прилагане в дипломната работа и един за дипломанта (дипломантът получава рецензията най-късно ден преди защитата).

6. ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА.

Защитата на дипломната си работа дипломантът прави пред **ДЪРЖАВНА ИЗПИТНА КОМИСИЯ**. Защитата преминава в следната последователност.

- Дипломантът прави **ЕКСПОЗЕ** на дипломната си работа с продължителност не повече от 10 минути.
- Рецензентът или член на държавната изпитна комисия прочита рецензията на дипломната работа.
- Задават се въпроси от членовете на държавната изпитна комисия и от присъстващите.
- Дипломантът отговаря на въпросите на рецензента.
- Дипломантът отговаря на въпросите на членовете на държавната изпитна комисия и на присъстващите.

7. ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Крайната оценка се съгласува между членовете на Държавната изпитна комисия, които при оценяването вземат предвид:

- актуалността на разработката;
- уменията на дипломанта да работи с литературни източници – да обобщава и анализира информация;
- приноса на дипломанта в разрешаване на проблема;
- начина на представяне на експозето на дипломната работа;
- мнението на рецензента.